

státní opera praha

opera | balet

Výroční zpráva
o činnosti a hospodaření
v roce 2009

státní opera praha

opera | balet

**Výroční zpráva
o činnosti a hospodaření
v roce 2009**

Obsah

1	VEDENÍ STÁTNÍ OPERY PRAHA	06
2 1	ORGANIZAČNÍ STRUKTURA A PŘEHLED PRACOVNÍKŮ K 31. 12. 2009	07
2 2	ZÁKLADNÍ PERSONÁLNÍ ÚDAJE	08
3	UMĚLECKÁ ČINNOST STÁTNÍ OPERY PRAHA	
3 1	Premiéry uměleckých souborů v roce 2009	09
3 2	Repertoár uměleckých souborů v roce 2009	12
3 3	Ostatní akce	13
3 4	Ocenění umělců Státní opery Praha	13
3 5	Programy ke zvýšení návštěvnosti	
3 5 1	PR aktivity	14
3 5 2	Marketing	15
3 6	Opatření pro zdravotně postižené občany	15
3 7	Systém cenového zvýhodnění	16
3 8	Programy pro mládež	16
3 9	Významné události v SOP, výstavní a ediční činnost	
3 9 1	Významné události	17
3 9 2	Koncerty, představení	18
3 9 3	Výstavy	19
3 9 4	Ediční činnost	20
3 9 5	Výhled na rok 2010 až 2012	20
4	ČINNOST STÁTNÍ OPERY PRAHA – Základní dokumenty	
4 1	Hlavní činnost SOP	22
4 2	Vedlejší činnost SOP	22
4 3	Kolektivní smlouva	23
4 4	Spisový a skartační řád	23
5	HOSPODAŘENÍ SOP ZA ROK 2009	
5 1	Příjmy a výdaje	24
5 2	Počet představení	
5 2 1	Na scéně Státní opery Praha	25
5 2 2	V České republice	26
5 2 3	V zahraničí	26
5 3	Návštěvnost	27
5 3 1	Celková průměrná návštěvnost v SOP	
5 3 2	Struktura návštěvníků v SOP	
5 3 3	Nejhranější tituly v SOP	
5 3 4	Nejvyšší průměrná návštěvnost v SOP	

Obsah

5 4	Tržby	28
5 4 1	Celkové tržby za představení na scéně v SOP	
5 4 2	Průměrné tržby za představení v SOP	
5 4 3	Nejvyšší průměrná tržba za představení v SOP	
5 4 4	Nejvyšší celkové tržby jednotlivých titulů v SOP	
5 4 5	Celková průměrná cena vstupenky	
6	VÝSLEDKY KONTROL A POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ	30
6 1	Výsledky kontrol	
6 2	Poskytování informací	
7	ZÁVĚR	31

opera | balet

ředitel: Mgr. Jaroslav Vocelka

šéf opery: MgA. Rudolf Krečmer

šéf baletu: Pavel Ďumbala

Státní opera Praha je státní příspěvková organizace zřízená zřizovací listinou, vydanou MK ČR pod č. j. 5 298/1992-SM, č. 4/1992, ze dne 11. 3. 1992, ve znění pozdějších změn či opatření.

Zřizovatel: Ministerstvo kultury České republiky

Státní opera Praha

Legerova 75/57, 110 00 Praha 1

IČO: 45248621

Tel.: 296117111

Fax: 224229711

www.opera.cz

2 | 1 | Organizační struktura a přehled pracovníků k 31. 12. 2009

Státní opera Praha měla k 31. 12. 2009 celkem 392 zaměstnanců ve fyzickém počtu a 368, 92 zaměstnanců v přepočteném stavu. Kromě zaměstnanců byli v průběhu roku 2009 angažováni umělci z řad operních a baletních sólistů, dirigenti, režiséři, výtvarní umělci scénických a kostýmních výprav z České republiky i ze zahraničí.

Organizační struktura organizace je rozdělena na odborné úseky, které jsou podřízeny řediteli. Vedoucí jednotlivých úseků řídí oddělení.

kategorie	počet fyzický	počet přepočtený
úsek ředitele	11	10,65
úsek šéfa opery	271	255,14
úsek šéfa baletu	24	21,63
úsek umělecko-technického provozu	67	62,50
úsek služeb	10	10,00
úsek ekonomický	9	9,00
Celkem	392	368,92

Počty zaměstnanců v jednotlivých kategoriích ve fyzickém a přepočteném počtu činily celkem:

Kategorie	počet fyzický	počet přepočtený
Umělci	253	248,13
sólisté opery	33	31,30
sólisté baletu	14	14,50
operní sbor	56	55,90
orchestr	120	119,50
ostatní umělecký personál	30	26,93
technické a servisní složky	109	91,39
umělecko-technický provoz	67	62,50
ostatní servisní služby	42	28,89
administrativa včetně produkce a propagace	30	29,40
Celkem	392	368,92

Závazné limity státního rozpočtu byly v oblasti platů dodrženy a mzdové náklady činily celkem 98 407 tis. Kč.

	Upravený rozpočet	Skutečnost
Platy	97 018 000	96 973 500
OON	1 950 000	1 433 989
Celkem	98 968 000	98 407 489

V průběhu roku nečerpala Státní opera Praha mimorozpočtové prostředky na platy a rovněž nebyl čerpán fond odměn.

2 | 2 | Základní personální údaje

1. Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví – stav k 31. 12. 2009

Věk	muži	ženy	celkem	%
do 20	1	3	4	1,0
21-30	28	32	60	15,3
31-40	44	39	83	21,2
41-50	56	33	89	22,7
51-60	61	34	95	24,2
61 a více	36	61	15,6	
celkem	215	177	392	100,0
%	54,8	45,2	100,0	100,0

2. Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví – stav k 31. 12. 2009

Vzdělání	muži	ženy	celkem	%
Z	15	38	53	13,5
V	27	13	40	10,2
SO	8	3	11	2,8
ÚS	7	6	13	3,3
ÚSO	28	27	55	14,0
VO	71	45	116	29,6
VŠ	59	45	104	26,5
celkem	215	177	392	100,0

3. Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních a služebních poměrů zaměstnanců v roce 2009

	počet
nástupy	105
odchody	98

4. Trvání pracovního a služebního poměru zaměstnanců – stav k 31. 12. 2009

	počet	%
do 5 let	157	40,1
do 10 let	67	17,1
do 15 let	62	15,8
do 20 let	48	12,2
nad 20 let	58	14,8
celkem	392	100,0

3 | 1 | 1 | Opera

Benjamin Britten (1913 – 1976)
DEATH IN VENICE /
SMRT V BENÁTKÁCH**Česká premiéra: 26. 2. 2009**Hudební nastudování a dirigent: **Hilary Griffiths**Režie: **Yoshi Oida**Hlavní asistent režie: **Rob Kearley**Scéna: **Tom Schenk**Kostýmy: **Richard Hudson**Choreografie: **Daniela Kurz**Asistent choreografa: **Katharina Bader**Světelný design: **Pavel Dautovský**Sbormistr: **Tvrtko Karlovič, Adolf Melichar****Orchestr a sbor Státní opery Praha,**
členové Pražského komorního sboru a externisté
Externí tanečníci

Inscenace Brittenovy poslední opery Smrt v Benátkách se stala nejvýznamnější koprodukcí v historii Státní opery Praha, ne-li v dějinách českého operního divadla vůbec. Podílely se na ní čtyři významné subjekty: britský festival Aldeburgh Festival of Music and the Arts, rakouský festival Bregenzer Festspiele (premiéry 2007), francouzská Opéra de Lyon (květen 2009) a Canadian Opera Company v Torontu (říjen 2009). Inscenaci nastudoval renomovaný japonský režisér žijící v Paříži Yoshi Oida, tvůrce se zázemím v oblasti tradičního japonského divadla kjógen. Hudebně titul připravil s velkým porozuměním pro Brittenovu hudbu častý host Státní opery Praha, britský dirigent Hilary Griffiths, blízký přítel Steuarta Bedforda, dirigenta světové premiéry Smrti v Benátkách v Aldeburghu v roce 1973.

Česká premiéra Brittenovy opery se setkala s nebývalým ohlasem. Získala hned dvě ceny Festivalu hudebního divadla Opera 2009, a to Cenu za nejlepší inscenaci a Cenu za mimořádnou interpretaci role pro britského tenoristu Alana Okea za roli Gustava von Aschenbacha. V tradičních Cenách Sazky a Divadelních novin získala Smrt v Benátkách v kategorii Nejlepší inscenace roku 2009, která je volena ze všech typů inscenací, tedy činoherních, operních ad., celkem pět nominací, což byl nejvyšší počet v oblasti operní inscenace. Dvě nominace měla i na Cenu Alfréda Radoka, a to v kategorii za nejlepší mužský herecký výkon (Alan Oke za roli Gustava von Aschenbacha) a v kategorii nejlepší scénografie

roku (Tom Schenk); cenu udělil 27. 2. 2010 Nadační fond Gen Alfréda Radoka Tomu Schenkovi.

Vysoké ocenění patří rovněž sbormistrovi Tvrtku Karlovičovi za skvělou přípravu množství drobných sólově-sborových partů. Recenze označily inscenaci za „uměleckou událost desetiletí“. Vyjádření odborné kritiky, že inscenace je „v situaci, kdy se o budoucnosti Státní opery Praha vedou znepokojivé diskuse, argumentem síly a přesvědčivosti o smyslu existence tohoto operního domu“ (Radmila Hrdinová, Právo 28. 2. 2009), znamenalo pro celý soubor Státní opery Praha velkou morální podporu i zadostiučinění.

„Po pětatřiceti letech od svého vzniku se dočkalo Brittenovo vrcholné dílo konečně české premiéry, která byla nejen skutečným vrcholem operního festivalu Opera 2009, ale i uměleckou událostí desetiletí.“ (Ivan Žáček, Hudební rozhledy 4, 2009)

„Brittenova smrt v Benátkách Státní opery Praha je mezinárodní inscenací, která svou literárně námětovou výlučností, stylovou jednotou, soustředěností, divadelní poezií, atmosférou a komplexní dokonalostí pěveckých kreací v českých poměrech ohromila.“ (Petr Veber, Praha, Hospodářské noviny, 13. 3. 2009)

„Hilary Griffiths se postaral s orchestrem Státní opery Praha o napínavý večer výjimečného hudebního divadla s komorně hudební rafinovaností, s omamnými zvukovými obrazy a především s neuchtajícím napětím.“ (Boris Michael Gruhl, Dresdner Neueste Nachrichten)

Návštěvnost: 85% při 5 reprízách

Giuseppe Verdi (1813 – 1901)
OTELLO**Obnovená premiéra: 28. 5. 2009**
(v rámci MHF Pražské jaro)Hudební nastudování: **Heiko Mathias Förster**Dirigenti: **Heiko Mathias Förster, Tomáš Brauner**Režie: **Dominik Neuner**Obnovené nastudování: **Lubor Cukr**Scéna: **Vladimír Nývlt**Kostýmy: **Josef Jelínek**Sbormistři: **Tvrtko Karlovič, Adolf Melichar****Orchestr a sbor Státní opery Praha**

Původně plánovaný titul Gluckovy opery Orfeus a Eurydika Státní opera Praha nahradila z úspor-

ných důvodů obnovenou premiérou inscenace Verdiho Otella, která na této scéně v první polovině 90. let (premiéra 15. 11. 1991) patřila jak podle návštěvnosti, tak podle odborných recenzí ke kultovním. V historii Státní opery Praha má své místo jako jedna z přelomových inscenací, jíž se v té době ještě Smetanovo divadlo (1991) etablovalo jako výrazně profilovaný samostatný operní soubor. Nastudoval ji německý režisér Dominik Neuner (do historie Státní opery Praha se zapsal neméně úspěšnou inscenací Straussovy Salome) na scéně Vladimíra Nývltů a v kostýmech Josefa Jelínka.

V Neunerových intencích operu režijně nastudoval Lubor Cukr, hudebně ji připravil mladý dynamický německý dirigent Heiko Mathias Förster, pod jehož řízením podal sbor i orchestr úctyhodný výkon, jak napsal mj. i americký kritik Larry L. Lash v Opera News Online. V roli Desdemony se bezkonkurenčně zaskvěla sólistka SOP Christina Vasileva, v níž má SOP rovněž znamenitou Rusalku, Manon Lescaut, Butterfly nebo Mimi, za níž byla nominována na cenu Thálie 2008. Mimořádný výkon ve velmi náročné tenorové partii Otella podali oba alternanti, stálý host SOP, turecký tenorista Efe Kislali a ruský pěvec Sergej Ljadov. V roli intrikánského Jaga zaujali Ivan Kusnjer a Richard Haan. Obnovená premiéra se uskutečnila v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro 2009.

„V intencích Neunerovy úspěšné produkce z roku 1991 obnovil nastudování Lubor Cukr, a Státní opera Praha si tak může po Smrti v Benátkách přičíst další plus. V angažování mladého německého dirigenta Heika Mathiase Förstera pro tuto inscenaci mělo vedení Státní opery Praha vysloveně šťastnou ruku. Z jeviště i z orchestřiště byl cítit respekt, bylo znát, že mu hráči i zpěváci věří.“ (Vlasta Reittererová, Hudební rozhledy 7/2009)

„Úctyhodný výkon podal sbor i orchestr za řízení mladého dirigenta Heika Mathiase Förstera. Ten ukázal, že je možné zahrát Otella i se všemi hlasitými pasážemi, aniž by orchestr jedinkrát překrýval pěvce. Nejedem starší dirigent by se od Förstera mohl mnohému naučit.“ (Larry L. Lash, Opera News Online, září 2009)

Návštěvnost: 68,4 1% při 11 reprízách

3 | 1 | 2 | Opera & balet

• VIVAT OPERETA!

Premiéra 2. 4. 2009

Hudba: **Emmerich Kálmán** (Hraběnka Marica), **Franz Lehár** (Země úsměvů), **Johann Strauss ml.** (Netopýr)

Režie: **Petr Kracik**

Dirigenti: **František Drs, Tvrtko Karlovič,**

Pavel Šnajdr

Choreografie: **Pavel Ďumbala**

Scéna: **Peter Čanecký**

Kostýmy: **Josef Jelínek**

Sbormistři: **Tvrtko Karlovič, Adolf Melichar**

Orchestr, sbor a balet Státní opery Praha

Pro diváky, kteří postrádají v pražském divadelním světě klasické operety, připravily operní a baletní soubor Státní opery Praha společný večer s názvem Vivat opereta! Činoherní režisér Petr Kracik, který má ovšem zkušenosti i s operními režiiemi, představení charakterizoval jako „tři velké operetní klipy“. Představení složil ze druhých jednání z operet Emmericha Kálmána (Hraběnka Marica), Franze Lehára (Země úsměvů) a Johanna Strausse ml. (Netopýr). Představení se setkalo s příznivým diváckým ohlasem, odborná kritika ho označila za svěží, roztančené, výpravné a hlavně solidně odzpívané. Oceněno bylo také nastudování zkušeným operním i operetním dirigentem Františkem Drsem. S mimořádným potleskem se setkal rovněž výkon baletu v choreografii Pavla Ďumbaly, zejména ve slavném Císařském valčíku, ale také kostýmy Josefa Jelínka i scéna Petra Čaneckého, které evokovaly zlatou éru operety v tom nejlepším slova smyslu. S představením Vivat opereta! hostovala Státní opera Praha s velkým úspěchem rovněž na Mezinárodním operním festivalu Smetanova Litomyšl.

„V programu k inscenaci se Petr Kracik přiznává, že se nechal inspirovat hudebními klipy a snažil se zachovat imaginativnost, pohyb a zpěv. To se mu podařilo obdivuhodně... Vivat opereta! je svěží, barevné a zábavné představení, takové, po jehož zhlédnutí si divák pohvizduje známé melodie a má chuť si sám trochu zatančit.“ (Frank Kuzník, The Prague Post 29. 4. 2009)

„Zejména Císařský valčík v provedení Rebeccy King, Viktora Kociana a výborného baletního sboru patří k zážitkům, které je běžně možné vidět v operetě ve Vídni a Budapešti.“ (Vítězslav Sladký, Praha, Musical–opereta, 7. 4. 2009)

Návštěvnost: 58,2% při 12 reprízách

(+ Smetanova Litomyšl 1. 7. 2009 – návštěvnost 100%)

3 | 1 | 3 | **Koncerty****BOHUSLAV MARTINŮ GALA**

1. & 2. 10. 2009

Program: **Symfonické preludium Skála, Commedia dell'arte (orchestrální suita z 1. dějství opery Divadlo za bránou), Saltarello z opery Mirandolina, Sinfonia č. 1 & Prolog s tenorovým sólem a árie Ariadny z opery Ariadna, Nokturno č. 1 fis moll (světová premiéra), Česká rapsodie.**

Simona Houda-Šaturová – soprán

Svatopluk Sem – baryton

Martin Šrejma – tenor

Daniela Valtová Kosinová – varhany

Tvrтко Karlovič, Adolf Melichar – sbormistři

Charles Olivieri-Munroe – dirigent

Orchestr a sbor Státní opery Praha

K 50. výročí úmrtí Bohuslava Martinů připravila Státní opera Praha v rámci projektu Martinů Revisited koncert se zajímavou a promyšlenou dramaturgií, která reflektovala nejenom skladatelovo jubileum, ale také slavnou historii budovy Státní

opery Praha. Zároveň představila celý operní soubor, tedy nejen sólisty a orchestr, ale i sbor. Program obsáhl široké rozpětí Martinů tvorby v průsečíku 43 let, od kantáty Česká rapsodie z roku 1918 až po dvě ukázky z opery Ariadna a symfonické preludium Skála. S historií divadelní budovy souvisely jak preludium Skála, které Martinů komponoval pro Clevelandský orchestr a jeho šéfdirigenta Geoga Szélla, někdejšího šéfa opery Nového německého divadla, tak orchestrální Saltarello, jež připomnělo 50. výročí světové premiéry opery Mirandolina ve Smetanově divadle. Ozvláštněním programu byla světová premiéra Nokturna č. 1 fis moll, H 91 z roku 1915, která se setkala s nevšedním ohlasem. Ten dokumentuje mj. i zařazení Nokturna č. 1 na program Pražského jara 16. 5. 2010. Koncert byl přijat s velmi příznivým diváckým ohlasem. Česká televize realizovala záznam koncertu 2. 10. 2009, který odvysílala na ČT 2 v sobotu 20. 3. 2010.

„Nutno přiznat, že díky razantnímu vedení dirigentem a skvěle vybranému programu, který neomílal známé kusy, se dostalo publiku v téměř zaplněném divadle až nečekaného zážitku.“ (Vladimír Říha, Praha, Právo 6. 10. 2009)

Návštěvnost: 73% při 2 reprízách

3 | 2 | Repertoár uměleckých souborů

3 | 2 | 1 | Opera

V roce 2009 19 titulů

Představení	Premiéra	Počet představení v SOP	Počet na jiných scénách	Celkem v roce 2009
Aida	2. 6. 1994	13	20	33
Bludný Holanďan	10. 4. 2008	1		1
Carmen	11. 3. 2004	17		17
Così fan tute	29. 3. 1990	3		3
Kouzelná flétna	20. 10. 1995	9		11
Bohéma (Puccini)	23. 10. 2008	15		15
La traviata	5. 10. 2006	19		19
Lazebník sevillský	29. 9. 2005	10		10
Lucia di Lammermoor	30. 9. 2004	1		1
Madama Butterfly	7. 3. 1985	11	1	12
Nabucco	28. 11. 1993	13		13
Netopýr	20. 12. 1991	2		2
Otello	28. 5. 2009	11		11
Rigoletto	14. 1. 1888	10		10
Rusalka	5. 5. 2005	12		12
Smrt v Benátkách	26. 2. 2009	5		5
Tosca	7. 6. 1999	14	1	15
Turandot	15. 9. 1999	5		5
Vivat opereta!	2. 4. 2009	12	1	13
Celkem		183	23	206

3 | 2 | 2 | Balet

V roce 2009 6 titulů

Představení	Premiéra	Počet představení v SOP	Počet na jiných scénách	Celkem v roce 2009
Dáma s kaméliemi	23. 10. 2003	1	4	5
Fantom opery	10. 4. 2008	9		9
Labutí jezero	29. 3. 2007	22	2	24
Má vlast	4. 12. 2008	1		1
Popelka	16. 12. 2004	10		10
Time of Pain	15. 11. 2007	2		2
Balet – představení dětských přípravků SOP	22. 6. 2009	1		1
Celkem		46	6	52

3 | 2 | 3 | Koncerty

Představení	Premiéra	Počet představení v SOP	Počet na jiných scénách	Celkem v roce 2009
Koncert Martinů Gala	1. a 2. 10. 2009	2		2
Mozart: Requiem, japonské písně	23. 6. 2009	1		1
Operní koncert (Zwettl)	3. 10. 2009		1	1
Operní koncert (Plzeň)	15. 11. 2009		1	1
Celkem		3	2	5
Celkem v roce 2009		235	31	266

3 | 3 | Ostatní akce**akce pořádané SOP + pronájmy**

1. Ballet Gala 9. 1. 2009
2. Ples v Opeře, 31. 1. 2009
3. a 4. Pestrobarevná země, 6. a 7. 10. 2009
Vystoupení čínského Národního souboru lidových písní a tanců
5. Noc v Opeře, 14. 9. 2009
6. – 45. Kudykam, 20. 10.–22. 11. 40 představení
46. Český slavík, 28. 11. 2009
47. Denyce Graves, 3. 12. 2009
48. Vánoce v Opeře, 16. 12. 2009
49. Český Betlém, vánoční koncert Kühnova dětského sboru, 25. 12. 2009

Celkem v roce 2009: 49**Celkem SOP na domácí scéně v roce 2009: 312****3 | 4 | Ocenění umělců Státní opery Praha****Nominace a ceny zveřejněné či udělené v roce 2009****Opera****Cena Sazky a Divadelních novin 2009 (nominace)****Nejlepší inscenace roku 2008***Giacomo Puccini: BOHÉMA***Cena Thálie 2009 (nominace)***Christina Vasileva*

za ztvárnění role Mimi v inscenaci Pucciniho Bohémy

Svatopluk Sem

za ztvárnění role Rudolfa v inscenaci Pucciniho Bohémy

Richard Hlinka

za ztvárnění titulní role v baletu Fantom v Opeře

Ceny Festivalu hudebního divadla Opera 2009*Benjamin Britten: SMRT V BENÁTKÁCH*

1. Cena za nejlepší inscenaci

2. Cenu za mimořádnou interpretaci role

Alan Oke za roli Gustava von Aschenbacha

Nominace a ceny zveřejněné či udělené v roce 2010**Ceny Alfréda Radoka 2010**

1. Nejlepší scénografie roku 2009 (Benjamin Britten: SMRT V BENÁTKÁCH)

Tom Schenk

2. Nejlepší mužský herecký výkon (nominace)

Alan Oke za roli Gustava von Aschenbacha (Benjamin Britten: SMRT V BENÁTKÁCH)

Cena Sazky a Divadelních novin 2010 (nominace)**Nejlepší inscenace roku 2009**

Benjamin Britten: SMRT V BENÁTKÁCH

3 | 5 | Program ke zvýšení návštěvnosti**3 | 5 | 1 | Státní opera Praha zintenzívnila PR aktivity:****A. V ZAHRANIČÍ:**

! Veškeré aktivity Státní opery Praha jsou uveřejňovány na nejvýznamnějším operním serveru *Operabase* (www.operabase.com). Tento server je překládán do více než dvaceti jazyků, a jeho prostřednictvím se tak o Státní opeře Praha mohou dozvědět zájemci prakticky na celém světě.

! recenze v zahraničních odborných časopisech a denících: Německo – Das Opernglass, Opernwelt, Orpheus, Frankfurter Allgemeine Zeitung, Die Tageszeitung Berlin; Rakousko – Der Neue Merker, Bühne; Francie: Music & Opera, Diapason; Velká Británie: Opera; Itálie: L'opera; USA: Opera News a Musical America.com

! napojení prodejního softwaru SOP on-line na zahraniční prodejní systémy a sítě

! e–ticket (prodej elektronických vstupenek)

! propojení webových stránek Státní opery Praha se zahraniční (i domácí) prodejní sítí pomocí „middlewaru“

! plnohodnotná německá a anglická podoba webových stránek

B. V ČESKÉ REPUBLICE:

1. Výrazně byla prohloubena spolupráce s tiskovou agenturou Mediafax, Pražským deníkem (VLP), kulturními portály www.scena.cz, www.operaplus.cz a www.kult.cz a internetovými servery www.novinky.cz, www.lidovky.cz, www.idnes.cz a www.tyden.cz.

2. Inzerce v tisku, rozhlasu i na internetu: (Přehled kulturních pořadů, Prague Events, Česká kultura, Hudební rozhledy, Harmonie, Art and Antiques, Český rozhlas – Radiožurnál, Vltava, seznam.cz) + prostřednictvím mediálních partnerů (Právo + novinky.cz, Prager Zeitung, The Prague Post, Instinkt, Týden, Radio Classic, M.I.P., EuroAWK, pressweb.cz, tschechien-online).

3. Dlouhodobá spolupráce s médii formou reportáží, soutěží, rozhovorů (denní tisk, odborné hudební časopisy Hudební rozhledy a Harmonie, časopisy Květy, Glanc, Instinkt, Týden, Reflex, Art and Antiques, Česká televize, Český rozhlas 3-Vltava, Český rozhlas 1-Radiožurnál, Radio Classic, Regina, TV Prima, TV Nova.

4. Na základě smlouvy připravuje **Radio Classic** samostatné pořady o Státní opeře Praha, pravidelně vysílá kalendária z historie divadla a referuje o zajímavostech ze života umělců a celé instituce.

5. **Česká televize** zařazuje zpravodajství o činnosti Státní opery Praha, především v kulturních magazínech, v pořadu Terra musica a v Událostech v kultuře a rovněž v pořadu Dobré ráno, kde se objevovaly zejména informace o operních a baletních premiérách a rozhovory s umělci. Česká televize rovněž natočila v průběhu roku 2008 hodinový dokument ke 120 letům historie divadelní budovy Státní opery Praha (režie a kamera Martin Kubala), který odvysílala ČT 2 20. a 21. 6. 2009. V říjnu 2009 pak ČT pořídila záznam galakonzertu k počtě Bohuslava Martinů, který byl vysílán na ČT 2 20. 3. 2010.

6. soutěže o vstupenky na představení v rámci televizních pořadů Dobré ráno s Českou televizí, v pořadech Českého rozhlasu, Radio Classic a Radiožurnálu.

7. výrazně se zintenzívněla mediální kampaň v základních a středních školách. Pro školy jsou připravovány výhodné nabídky a počet zájemců se neustále zvyšuje. Operní soubor navázal nejužší spolupráci se

ZŠ v Říčanech (cca 280 žáků), k dalším školám pak patří ZŠ Korunovační, ZŠ Hostýnská, ZŠ Sázavská a Gymnázium Čakovice. Největší zájem byl v roce 2009 o inscenace oper Rusalka, Carmen, Bohémy a Lazebníka sevillského.

Rovněž Balet Státní opery Praha se systematicky věnuje spolupráci s několika pražskými i mimopražskými školami. Žáci, studenti a jejich pedagogové ze škol základních, středních odborných, gymnázií i základních uměleckých několikrát do roka navštěvují za zvýhodněných cenových podmínek vybraná představení baletu SOP. V roce 2009 se největšímu zájmu těšily inscenace Prokofjevovy Popelky, Maláskova Fantoma Opery a Čajkovského Labutího jezera. Pro mnohé z dětí i studentů jde o první setkání s baletem, často také o první setkání s velkým kamenným divadlem. Okruh zájemců se stále rozrůstá, z původního počtu asi pěti škol, které opakovaně projevují o návštěvy baletních představení zájem, se počet navýšil až na dvě desítky.

7. Webové stránky Státní opery Praha jsou přístupné na adrese www.opera.cz, ale i dalších doménách <http://operaprague.com>; <http://staatsoper-prag.com>; <http://opera-de-prague.com/>; www.sop.cz. V roce 2009 se uskutečnilo 583 114 návštěv ze 169 zemí celého světa (v roce 2008 to bylo 521 374 návštěv) a počet stále stoupá. Webové stránky dále zprostředkovávají internetový obchod (e-shop), kde si návštěvníci mohou zakoupit programy k představení, premiérové plakáty, pohlednice, ročenky a další publikace z produkce SOP. Nabízejí také krátké video ukázky z představení a interaktivní pohled do interiéru budovy.

6. Facebook

Dne 21. 8. 2009 byly založeny oficiální stránky Státní opery Praha na Facebooku, které informují o aktuálním dění v SOP. K 26. 3. 2010 má Státní opera Praha 668 fanoušků.

3 | 5 | 2 | Marketing

1. **Agentura Bohemia ticket** umožňuje pomocí špičkové technologie napojení Státní opery Praha na tuzemské i zahraniční prodejní systémy včetně propojení cca 200 prodejních míst v České republice (včetně největších hotelů v Praze a řady tuzemských cestovních kanceláří) na prodejní software v pokladně SOP. Díky tomu mají zájemci z celého světa přístup k zakoupení vstupenek na celou sezonu, a to i prodejem on-line.

2. Předplatné v sezoně 2009/2010

V sezoně 2009/2010 měla SOP celkem 8 081 předplatitelů v 16 abonentních řadách (Premiéry, Světové operní hity, Velká řada, Malá řada, Rodiny, Odpoledne v opeře, Seniorská řada 1 a 2, Nové inscenace, Studentská, Divadlo pro děti + Vánoční předplatné), což je nejvíce v historii SOP. Oproti běžným cenám vstupenek jsou výrazně zvýhodněny od 40% do 80%. Průměrná cena vstupenky v rámci předplatného činí 211,- Kč.

Celkový příjem z předplatného představuje částku **6 114 460,- Kč**, což je o 232 856,- Kč více než v sezoně 2008/2009. Celkový příjem z předplatného činí 8,3 % z celkových tržeb. Na předplatné bylo prodáno 28 962 míst, což je 14,8 % z celkových prodaných míst.

V souvislosti s větší a lepší propagací i dřívějším zahájením prodeje předplatného v uplynulé sezoně se podařilo SOP pokračovat v pozitivním vývoji předplatného v posledních letech.

3. Další mimořádné akce a nabídky

Státní opera Praha nabízí vybraným cílovým skupinám v Praze i ČR divadelní prostory k mimořádným akcím, a to včetně zadaných představení či pro natáčení reklamních spotů a filmů. Pro obchodní partnery je připravena česko-anglická brožura s konkrétními nabídkami na spolupráci.

3 | 6 | Opatření pro zdravotně postižené občany

Řešení zvláštních bezbariérových přístupů je vzhledem k architektuře historického objektu velmi problematické. Přesto je zdravotně handicapovaným občanům věnována náležitá pozornost, která spočívá ve vyčlenění zvláštních míst, ochotné pomoci uvaděček apod. V roce 2006 byl v rámci další etapy rekonstrukce budovy nově zřízen bezbariérový vchod pro zdravotně handicapované diváky a příslušné sociální zařízení.

3 | 7 | **System cenového zvýhodnění**

! Mládež je vedle dalších aktivit SOP motivována k návštěvám operních a baletních představení dlouhodobým systémem slev, a to ve třech formách. První, dosahující výše až 80%, je spojena se zakoupením celoročního abonentního cyklu „Studentská řada“, který je v prodeji vždy od března do května na následující divadelní sezonu. Druhou představují všechny vstupenky na II. balkon, které mohou držitelé karty ISIC (International Student Identity Card) zakoupit se slevou 50%. Třetí umožňuje získat všem studentům středních a vysokých uměleckých škol vstupenky na II. balkon za symbolickou cenu 20 Kč. Kromě toho je zde možnost získat tyto vstupenky za 20 Kč pět minut před představením kamkoliv, tedy i do přízemí.

! Sleva 50% pro seniory při nákupu vstupenek na II. balkon.

! Držitelům průkazů ZTP a ZTP-P a jejich doprovodu jsou poskytovány 50% slevy, a to na všechna představení.

Díky cenové politice Státní opery Praha je zhruba třetina kapacity divadla cenově běžně dostupná tuzemskému publiku.

3 | 8 | **Programy pro děti a mládež**

! **Státní opera Praha dětem**

Hurá do Opery!, nejvýznamnější projekt SOP, jak získat budoucí návštěvníky opery a baletu z řad dnes nejmladší generace, se setkává se stále větším ohlasem. Zájem v roce 2009 několikanásobně převýšil provozně-technické možnosti SOP.

Projekt byl zahájen v prosinci 2007 a je určen pro žáky 1. stupně základních škol. V sezoně 2007/2008 se uskutečnil cyklus šesti návštěv, které zahrnují program od nahlédnutí do zákulisí velkého operního divadla až po seznámení se světem operní i baletní hudby formou scénických ukázek v provedení členů opery a baletu SOP. O projekt byl tak mimořádný zájem, že ho Státní opera Praha od září 2008 rozšířila na dva cykly, původní cyklus Hurá do Opery! I. se stejnou dramaturgickou nabídkou pro nové abonenty a cyklus Hurá do Opery! II. pro účastníky předchozího cyklu. Na závěr obou cyklů je zařazena návštěva dopoledního operního představení.

V roce 2009 byl vydán interní kalendář na rok 2010 Hurá do opery s fotografiemi z představení.

! **Dětská představení ve Státní opeře Praha.** V trendu posílit aktivní zájem dětí a mládeže o hudební divadlo pokračuje Státní opera Praha nejen v dramaturgické linii (uvádění titulů pro rodiny s dětmi), ale také rozšířením nabídky pro abonenty s výraznou finanční slevou pro abonenty (tři cíleně zaměřené cykly s názvem Rodiny, Odpoledne v opeře, Divadlo pro děti). Pro mládež byla vypsána abonentní řada s názvem Studentská a dále tzv. vánoční dárek s názvem Dětem pro radost, který je v prodeji od poloviny listopadu do poloviny prosince. Informace o vhodných titulech i řada praktických rad pro rodiče jsou k dispozici v samostatné sekci webových stránek Státní opery Praha.

! **Baletní škola pro děti.** Státní opera pokračuje v tradici baletní výuky pro děti. Při Státní opeře Praha působí dva samostatné subjekty: Baletní škola Olgy Kyndlové při Státní opeře Praha, která ve Státní opeře Praha existuje již 15 let, a od sezony 2008/2009 nově Baletní příprava Grishko. Celkem je navštěvuje přes dvě stě dětí a počet zájemců neustále vzrůstá. Vybrané děti se uplatňují i na scéně Státní opery Praha, v současné době mj. v operách Kouzelná flétna, Madama Butterfly, Carmen, Pucciniho Bohéma a v baletu Labutí jezero. Vybrané děti účinkovaly rovněž v Brittenově opeře Smrt v Benátkách.

! **Tradicí je rovněž spolupráce s Kühnovým dětským sborem a chlapeckým sborem Pueri gaudentes.** Děti vystupují v inscenacích Státní opery Praha (Kouzelná flétna, Carmen, Turandot, Bohéma ad.) a dostávají i příležitost k samostatným koncertním vystoupením o Vánocích. Vedle výše zmíněného projektu Hurá do opery je to další cesta, jak získávat budoucí operní diváky: děti mají možnost seznámit se podrobně se zákulisím, vystupovat na jevišti a řada z nich se pak v dospělém věku vrací do naší opery jako věrní diváci.

3 | 9 | Významné události v SOP, výstavní a ediční činnost

3 | 9 | 1 | Významné události

▮ Významným zahraničním úspěchem operního souboru bylo již deváté hostování v Japonsku, a to s inscenací Verdiho *Aidy* (19. 10.–15. 11. 2009) v režii Massima Gasparòna (rovněž výtvarník scény a kostýmů). Inscenace vznikla původně pro operní festival Sferisterio v italské Maceratě a byla dvakrát uvedena i na scéně Státní opery Praha (v srpnu 2009). Představení řídil italský dirigent Giorgio Croci, jako host pořádající agentury Konzerthaus Japan se představila populární japonská dirigentka Tomomi Nishimoto, která se souborem SOP spolupracovala i při předchozím hostování s Verdiho *La traviatou* v roce 2007. Atmosféra ve velkokapacitních japonských koncertních halách byla úžasná, diváci nadšeně aplaudovali sólistům mnohokrát během představení a podle japonské agentury byla úroveň SOP srovnatelná s hostováním milánské *La Scaly* v září 2009. Další, již desáté hostování operního souboru SOP v Japonsku je plánováno na podzim 2011.

▮ Druhým významným zahraničním hostováním bylo již páté vystoupení operního souboru v Salcburku, tentokrát s inscenací Verdiho opery *Aida* v režii Petara Selema, na scéně Hafíze Abdela Fargaliho a v kostýmech Josefa Jelínka, která je na repertoáru SOP nepřetržitě od roku 1994 a dvakrát již sklízela nevšední úspěchy v Japonsku (2001 a 2005). Dirigoval Giorgio Croci. Obě představení (ve Velkém festivalovém domě, 9. a 10. 10. 2009) byla téměř vyprodána a publikum zahrnující umělce ovacemi ve stoje a voláním bravo. Čestným návštěvníkem představení 9. 10. byl český velvyslanec v Rakousku, J. E. RNDr. Jan Koukal. Další, již šesté hostování operního souboru SOP v Salcburku je plánováno na podzim 2011.

▮ K mimořádně úspěšné zahraniční prezentaci Státní opery Praha patřilo rovněž vystoupení 23. 6. 2009 na XVI. ročníku slavného operního a baletního festivalu v tureckém Aspendos. V antickém amfiteátru s kapacitou 3000 míst uvedla SOP svou inscenaci Pucciniho *Tosky* pod taktovkou stálého hosta SOP, italského dirigenta Enrika Dovika. Státní opera Praha zde již hostovala v roce 2002 se svou inscenací Verdiho *Nabucca*.

▮ Velmi úspěšné bylo rovněž turné baletního souboru SOP v Itálii (28. 11.–3. 12. 2009, Terst, Trent a Modena) s baletem *Dáma s kaméliemi* a rovněž koncert orchestru a sólistů SOP v rakouském městě Zwettl (23. 10. 2009).

▮ Je nutné zdůraznit, že všechna zahraniční hostování jsou pro Státní operu Praha také nezanedbatelným ekonomickým přínosem.

▮ Státní opera Praha nadále pokračuje v hledání zahraničních koprodukčních partnerů. Po dosud nejvýznamnější koprodukci v historii SOP (*Brittenova Smrt v Benátkách*, 2009) byla v roce 2009 uzavřena další spolupráce s mezinárodním týmem z Teatro Municipal de Santiago, Chile v čele s anglickým dirigentem světového renomé Janem Lathamem-Koenigem a italským režisérem Marcellem Lombardem na operu Richarda Wagnera *Tristan a Isolda* (premiéra 20. 5. 2010).

▮ Výjimečnými událostmi v oblasti baletu Státní opery Praha jsou rovněž opakovaná pohostinská vystoupení slavné primabaleriny Anglického národního baletu Darii Klimentové v baletu Petra Iljiče Čajkovského *Labutí jezero*, a to od ledna 2007. V roce 2009 zde hostovala s prvním sólistou Portugalského národního baletu Carlosem Pinillosem (8. 3. 2009) a s prvním sólistou Švédského královského baletu Jan-Erikem Wikströmem (17. 3. 2009).

V roce 2009 v Čajkovského *Labutím jezeře* vystoupili rovněž sólisté *Deutche Oper am Rhein* v Düsseldorfu Andrea Kramešová a Filip Veverka.

▮ I v roce 2009 pokračovala spolupráce s MHF Pražské jaro a Mezinárodním operním festivalem *Smetanova Litomyšl*.

Pražské jaro si do svého programu vybralo inscenace Pucciniho *Bohémy* (17. 5. 2009) a Verdiho *Otella* (28. 5. 2009). Na rok 2010 si PJ vybralo novou inscenaci Massenetovy opery *Don Quichotte* (2. 6.).

Na Smetanově Litomyšli hostovala SOP s inscenacemi opery Pucciniho *Madama Butterfly* (30. 6. 2009) a s novým titulem *Vivat opereta!* (1. 7. 2009); podle sdělení organizátorů byla obě představení SOP vyprodána v den zahájení předprodeje vstupenek a obě se setkala s mimořádným diváckým ohlasem. V roce 2010 měla původně SOP hostovat v Litomyšli 4x, s Pucciniho operou *Tosca* (24. a 25. 6.) a baletem P. I. Čajkovského *Labutí jezero* (26. a 27. 6.). Vzhledem k opětovnému vyprodání vstupenek v den zahájení předprodeje bylo přidáno třetí představení *Labutího jezera* 28. 6. 2010.

I Sólisty mezinárodního významu, kteří opakovaně hostují v běžném operním repertoáru, jsou mj. bulharská sopranistka Jordanka Derileva, německá sopranistka Maida Hundeling, kanadský tenorista Mario Zhang, korejský tenorista Yikun Chung nebo turecký tenorista Efe Kislali, který mj. vynikajícím způsobem ztvárnil titulní roli v nové inscenaci Verdiho *Otella*. Z dirigentů jsou to především Hilary Griffiths (Británie), Heiko Matthias Förster (Německo), Enrico Dovico (Itálie) a Ondrej Lenárd (Slovensko). Velkou posilou baletního souboru se v roce 2009 stala americká sólistka Rebecca King a moldavský tanečník Veaceslav Burlac, v angažmá jsou rovněž tanečníci z Japonska či z Brazílie.

3 | 9 | 2 | **Koncerty, představení**

I **Prague Ballet Gala**

Mezinárodní balet Praha uvedl ve Státní opeře Praha 9. 1. 2009 již počtvrté unikátní přehlídku světového baletního umění s názvem *Prague Ballet Gala*. Projekt se konal pod záštitou primátora hlavního města Prahy Pavla Béma a Ministerstva kultury České republiky.

9. 1. 2009

I **Ples v Opeře**

Pod záštitou Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky – UNHCR a ve spolupráci s Nadací Terezy Maxové se v SOP uskutečnil Ples v opeře, který pořádal německý dirigent Friedemann Riehle (*Prague Classics s.r.o.*) ve spolupráci se Státní operou Praha. Výtěžek z tomboly byl předán Nadaci Terezy Maxové.

31. 1. 2009

I **Burza mladých zpěváků**

Burza mladých zpěváků do 35 let pořádá na scéně Státní opery Praha již několik let Jednota hudebního divadla ve spolupráci se Státní operou Praha za podpory Ministerstva kultury ČR a Nadace Život umělce. Studenti a absolventi uměleckých škol prakticky z celého světa se zde mohou představit zástupcům divadel, agentur i kritické a teoretické obci.

6. 4. 2009

I **W. A. Mozart: Requiem + Japonské písně**

V provedení sólistů, orchestru a sboru Státní opery Praha zaznělo na závěr sezony 2008/2009 Mozartovo Requiem. K domácím umělcům se přidali japonsští hosté – ženský pěvecký sbor Haruka, který přednesl rovněž směs japonských písní pro čtvero ročních období s názvem *Furusato no Shiki*. Dirigoval Yu Miyadera, hlavní dirigent Saitama Chuo Philharmonic Orchestra a šéfdirigent ženského pěveckého sboru Haruka Women's Chorus, který se souborem SOP již spolupracoval při turné SOP po Japonsku 2007.

23. 6. 2009

I **XVII. Festival Italské opery**

Tradiční festival, jímž Státní opera Praha zahajuje od roku 1993 své divadelní sezony. Vzhledem k úsporným opatřením se v roce 2009 představilo jen několik zajímavých zahraničních hostů: bulharská sopranistka Jordanka Derileva, německá sopranistka Maida Hundeling, italský tenorista Gianluca Zampieri a turecký tenorista Efe Kislali. Britský dirigent Hilary Griffiths projevil velké pochopení pro finanční situaci SOP a dvě představení v rámci festivalu dirigoval zdarma.

20. 8. – 5. 9. 2009

I **Pestrobarevná země**

Vystoupení čínského Národního souboru lidových písní a tanců 6. a 7. 10. ve Státní opeře Praha zahájilo

Čínský kulturní festival v České republice. Uskutečnilo se na základě Protokolu o kulturní spolupráci mezi ministerstvy kultury České republiky a Čínské lidové republiky a konalo se u příležitosti 60. výročí založení ČLR a navázání diplomatických styků mezi oběma zeměmi. Vystoupení 6. 10. zahájili ministr kultury ČR Václav Riedlbauch a čínská velvyslankyně v ČR, J. E. Huo Yuzhen.

6. a 7. 10. 2009

I Kudykam

Státní opera Praha realizovala z iniciativy bývalého ministra kultury ČR Václava Jehličky koprodukcí představení lyrikálu Kudykam autorů Michala Horáčky a Petra Hapky.

od 21. 10. 2009 (40 představení do konce roku)

I Český slavík Mattoni 2009

Deváté vyhlášení ankety o Českého slavíka se opět uskutečnilo ve Státní opeře Praha. Anketu pořádala agentura Musica Bohemica, přímý přenos odvysílala televize Nova.

28. 11. 2009

I Denyce Graves

Nabídku vedení Státní opery Praha využila agentura Nachtigall Artists Management k vůbec prvnímu vystoupení v České republice slavné americké mezzosopranistky Denyce Graves. Ta se představila na koncertě operních árií a spirituálů za doprovodu Symfonického orchestru Českého orchestru pod taktovkou Rastislava Štúra.

3. 12. 2009

I Český Betlém – Vánoční koncert Kühnova dětského sboru

Na tradičním vánočním koncertě vystoupil Kühnovův dětský sbor, který účinkuje již řadu let pravidelně v představeních Státní opery Praha. V programu nazvaném Český Betlém uvedl sbor ve spolupráci s Dechovým kvintetem Academia vánoční pastorely českých kantorů, skladby Jana Seidla, Josefa Krčka ad.

25. 12. 2009

3 | 9 | 3 | Výstavy

I Výstava „Jak se rodila Smrt“

Fotografická výstava o přípravě inscenace Brittenovy opery Smrt v Benátkách ve Státní opeře Praha. Připraveno ve spolupráci s fotografy deníku Právo.

2. balkon, 26. 2. – 16. 6. 2009

I Výstava obrazů Jaroslava Tomse s názvem „V zajetí múz“

Součástí dlouhodobého programu výstav pořádaných dokumentačním centrem SOP jsou připravovány kromě expozic historického charakteru rovněž výstavy volné tvorby výtvarných umělců souvisejících s prostředím divadla. Výběr z díla Jaroslava Tomse (nar. 1943) připomněl více než třicetiletou spolupráci malíře a scénografa J. Tomse s operním divadlem.

1. balkon, 4. 2. – 31. 3. 2009

I Výstava Vivat opereta, vivat tanec!

Výstava s podtitulem „Evropské hvězdy na scéně Nového německého divadla 1888–1938“ byla zahájena k premiéře nového titulu Vivat opereta! dne 2. 4. 2009. Operetě a tanci přísluší v historii dnešní Státní opery Praha významné postavení. Připomenuty byly i velké osobnosti, mj. skladatelé, kteří zde osobně dirigovali své novinky (např. Johann Strauss, Franz Lehár, Oscar Straus), či významná taneční tělesa ze zahraničí, mj. balet Mariinského divadla v Petrohradě s legendární Annou Pavlovovou nebo Ruský balet Sergeje Ďagileva s Václavem Nižinským.

1. balkon, 2. 4. 2009 – 10. 12. 2009

I Výstava fotografií Tomáše Nosila

Výstava fotografií (celebrity) z titulních stránek časopisu Instinkt, mediálního partnera SOP.

2. balkon, 22. 10. 2009 – 25. 2. 2010

I Výstava Od Růženky k Anastázii

Výstava k nové inscenaci baletu Petra Iljiče Čajkovského Spící krasavice – poslední dcera cara – výběr dobových fotografií všech dosavadních inscenací Spící krasavice na scéně Státní opery Praha i fotografií z přípravy nejnovější podoby tohoto baletu v režii a choreografii Youri Vâmose.

1. balkon, 14. 12. 2009 – 25. 2. 2010

3 | 9 | 4 | Ediční činnost

I Po mimořádném úspěchu prvního monumentálního dílu „Státní opera Praha – Historie divadla v obrazech a datech / Opera 1888 – 2003 (vydala Státní opera Praha a Slovart, 2004) je do tisku připraven druhý díl „Státní opera Praha – Historie divadla v obrazech a datech / Opereta a balet 1888 – 2008“.

Ten mimo jiné představí operetu s taneční složkou jako významnou součást Nového německého divadla v letech 1888 – 1938 a balet jako svébytný fenomén v období Smetanova divadla a především Státní opery Praha.

I Časopis Státní opery Praha

Státní opera Praha udržuje různými formami pravidelný kontakt se svými abonenty i běžnými návštěvníky svých představení, koncertů a dalších akcí. Jednu z nejdůležitějších funkcí má časopis Opera. Seznamuje širokou veřejnost s uměleckou činností Státní opery Praha, přináší aktuální informace o premiérách a přibližuje inscenační záměry v rozhovorech s hlavními tvůrci, dirigenti a režiséry, informuje o repertoáru, o výstavní činnosti i společenském dění, seznamuje se zákulisím divadla, v historickém seriálu postupně představuje slavné umělce v této divadelní budově od jejího založení v roce 1888. Zároveň slouží jako významné médium propagace Státní opery Praha doma i v zahraničí.

Velký ohlas veřejnosti stále trvá, a to především díky zajímavě podávaným historickým seriálům, rozhovorům s výjimečnými umělci, hostujícími na scéně Státní opery, a v neposlední řadě i grafické atraktivnosti. Časopis je nabízen zdarma při všech představeních Státní opery Praha. Vychází 4x do roka v česko-anglické podobě a obě verze jsou publikovány i na internetových stránkách Státní opery Praha www.opera.cz. Novinkou je od roku 2008 předplatné čtvrtletníku Opera za cenu poštovního, a to pro zájemce jak z České republiky, tak zahraničí.

I Programové brožury

- _ Smrt v Benátkách (B. Britten)
- _ Vivat opereta! (E. Kálmán, F. Lehár, Johann Strauss ml.)
- _ Otello (G. Verdi)
- _ Bohuslav Martinů Gala
- _ Český Betlém – vánoční koncert Státní opery Praha (25. 12. 2009)
- _ Brožura Předplatné Státní opery Praha 2009/2010

3 | 9 | 5 | Výhled na rok 2010 až 2011

I Další koprodukce s významnými zahraničními domy jsou plánovány v souvislosti s oslavami dvojího výročí Gustava Mahlera (1860–1911), k nimž SOP přispěje uvedením opery Carla Marii von Webera Die drei Pintos (Tři Pintové), jejíž rozpracovanou partituru dokončil Gustav Mahler a operu mj. dirigoval také v Novém německém divadle (dnes Státní opera Praha) 18. 8. 1888. Premiéra ve Státní opeře Praha je určena na 10. 3. 2011. V jednání je koprodukce s Teatr Wielki z Poznaně (Polsko), zájem o koprodukci projevil Eutin Festival (Německo), oslovení byli další partneři.

I V jednání jsou zahraniční hostování operního souboru Státní opery Praha na rok 2011: desáté hostování operního souboru SOP v Japonsku na podzim 2011 a šesté hostování operního souboru SOP v Salcburku rovněž na podzim 2011.

I V květnu 2012 se v Praze uskuteční Mezinárodní kongres Společností Richarda Wagnera. Státní opera

Praha byla požádána o spolupráci na této významné události a do jeho programu přispěje hned 3 akcemi: zahajovacím koncertem 17. 5. na Žofíně, 19. 5. představením Wagnerovy opery Tristan a Isolda v SOP a 20. 5. závěrečným koncertem v SOP spojeným s odhalením busty Richarda Wagnera v SOP.

▮ Státní opera Praha intenzivně hledá mladé perspektivní umělce. K novým objevům na pražské operní scéně patří český basbarytonista Jakub Kettner, hostující v SOP od roku 2009, k dalším hostováním je opakovaně zván talentovaný slovenský tenorista Peter Berger. Z mladých českých sólistů se po několika úspěšném hostování stal od září 2009 stálým sólistou Státní opery Praha barytonista Svatopluk Sem.

▮ Velký význam pro rozšiřování okruhu mladých hostujících pěvců má rovněž Burza mladých zpěváků do 35 let, kterou již několik let pořádá Jednota hudebního divadla ve spolupráci se Státní operou Praha za podpory Ministerstva kultury ČR a Nadace Život umělce. Studenti a absolventi uměleckých škol mají tak možnost předzpívat zástupcům operních divadel, uměleckých agentur i kritické a teoretické obci. Zájem je tradičně velký, kolem 60 interpretů z České republiky i zahraničí. V roce 2010 se Burza uskuteční ve Státní opeře Praha 19. dubna.

▮ Pro nové inscenace hledá Státní opera Praha zajímavé zahraniční inscenátory, kteří jsou finančně dostupní a přitom jsou umělecky suverénní. Sázkou na jistotu byla již zmíněná Brittenova Smrt v Benátkách se zahraničním týmem v čele s výjimečným japonským režisérem Yoshi Oidou. Hostování španělského režiséra Marcela Lombardera a jeho týmu ve Wagnerově opeře Tristan a Isolda (premiéra 20. 5. 2010) slibuje podobnou sázku na jistotu vzhledem k nadšeným odborným kritikám po premiéře této inscenace v Santiagu v roce 2008.

4 | 1 | Hlavní činnost SOP

(podle Zřizovací listiny Státní opery Praha ve znění ze dne 6. 3. 2002)

K naplnění svého poslání vykonává Státní opera Praha tyto hlavní činnosti:

- a) tvoří divadelní představení,
- b) zřizuje a provozuje umělecké soubory Státní opery Praha včetně uměleckých studií,
- c) spolupracuje v divadelní oblasti s právníckými a fyzickými osobami v tuzemsku i v zahraničí,
- d) pořizuje zvukové a zvukově obrazové záznamy divadelních představení Státní opery Praha i jiných představení spolupořádaných Státní operou Praha,
- e) vydává a rozšiřuje neperiodické publikace a periodický tisk i jiné tiskoviny, dále vydává, šíří a rozšiřuje zvukové a zvukově obrazové záznamy jejích a jí spolupořádaných představení na všech druzích nosičů,
- f) provozuje agenturní činnost v oblasti umělecké činnosti v tuzemsku i v zahraničí a v jejím rámci organizuje a sjednává umělecká turné uměleckých souborů Státní opery Praha a hostování tuzemských i zahraničních umělců či uměleckých těles, vykonává práva ke svým i jiným uměleckým akcím na základě licenčních smluv dle autorského zákona,
- g) pořádá kulturní akce, festivaly, umělecké soutěže a výstavy, včetně jejich technického zajištění i zajištění služeb zákazníkům, sjednává popř. zprostředkovává smlouvy o rozhlasovém a televizním vysílání těchto kulturních akcí, popř. o pořizování jejich zvukových a zvukově obrazových záznamů,
- h) vykonává kulturní, výchovnou a vzdělávací činnost,
- i) poskytuje informační služby související s předmětem činnosti,
- j) vystavuje originály a rozmnoženiny děl,
- k) zabezpečuje propagaci předmětu své činnosti, včetně výroby, vydávání, prodeje, pronájmu a půjčování propagačních materiálů v tuzemsku i zahraničí, prodeje a půjčování fotografií, kopií fotografií a kopií archiválií,
- l) vytěžuje a zužitkovává databáze,
- m) vykonává činnosti vyplývající z předmětu činnosti a ve vztahu k zajištění provozu veřejně přístupných prostor, zejména
 1. prodává vlastní i nakoupené upomínkové předměty a další zboží propagující předmět činnosti Státní opery Praha s odpovídající uměleckou úrovní v tuzemsku a zahraničí, či zabezpečuje výrobu a prodej těchto předmětů v tuzemsku a zahraničí prostřednictvím třetích osob;
 2. poskytuje reklamní a propagační služby při prezentaci své činnosti;
 3. poskytuje bezúplatně i za úplaty další služby, vyplývající z předmětu činnosti;
 4. zabezpečuje kompletní scénografickou realizaci a výrobu výrobků všech profesí divadelní výroby a scénografie pro svá představení a jejich prodej vlastními zdroji i prostřednictvím třetích osob, a to v tuzemsku i v zahraničí;
 5. vyvíjí software potřebný pro provoz organizace a udílí svolení k jeho užití jiným uživatelům;
 6. zajišťuje předprodej a prodej vstupenek;
 7. organizuje a zprostředkovává prohlídky divadelních budov a zařízení organizace;
 8. provozuje občerstvení.

4 | 2 | Vedlejší činnost

(podle Zřizovací listiny SOP ve znění ze dne 6. 3. 2002)

Státní opera Praha může vedle hlavní činnosti vykonávat v souladu s příslušnými právními předpisy jinou činnost, a to v rozsahu využití své volné kapacity. Jiná činnost slouží k lepšímu využití majetku, se kterým organizace hospodaří, a musí být sledována odděleně od hlavní činnosti. Předmětem jiné činnosti Státní opery Praha je

- a) poskytování služeb pro osobní hygienu a služeb souvisejících s péčí o vzhled osob,
- b) provozování silniční motorové dopravy nákladní a spedičních služeb v tuzemsku i v zahraničí,
- c) výroba, rozmnožování a nahrávání zvukových a zvukově obrazových záznamů pro jiné subjekty,
- d) zabezpečování kompletní scénografické realizace a provádění výroby a prodeje výrobků všech profesí divadelní výroby a scénografie v tuzemsku i v zahraničí pro jiné subjekty.

4 | 3 | Kolektivní smlouva

Kolektivní smlouva mezi vedením Státní operou Praha a jednotlivými odborovými organizacemi, podepsaná 2. 1. 2007, dodatek ze 14. 10. 2008, byla i v průběhu roku 2009 plně dodržována.

4 | 4 | Spisový a skartační řád

Spisový a skartační řád včetně spisového a skartačního plánu byl zpracován Dokumentačním střediskem SOP a vešel v platnost 26. 3. 2007. Všechny vnitřní útvary SOP se plně řídí jeho zněním. Skartační řízení probíhá ve spolupráci a se souhlasem Národního archivu ČR.

5 | Hospodaření SOP za rok 2009

Státní opera Praha má právo k hospodaření se třemi objekty, tj. historickou budovou, provozní budovou a skladem dekorací v městské části Praha 9 – Čakovice. Všechny jmenované objekty se odepisují, protože jsou v účetnictví organizace oceněny. Historická budova je zapsaná ve státním seznamu nemovitých národních kulturních památek pod č. 1–1314 a provozní budova byla prohlášena za kulturní památku. Kostýmní výpravy se nacházejí v pronajatém skladu v Praze 10 – Strašnice. Organizace nemá majetek zatížený věcnými břemeny, vyjma těch, které jsou ze zákona, tj. rozvody tepla, plynu a vody. Pohledávky, které jsou předmětem právního vymáhání, nejsou významné a daří se je průběžně řešit. Státní opera Praha nečerpala finanční prostředky na programy nebo projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie ani jiné mimorozpočtové prostředky.

5 | 1 | Příjmy a výdaje

Údaje o příjmech a výdajích jsou uvedeny v závazné příloze č. 1 včetně plnění závazných limitů státního rozpočtu.

Přehled rozepsaných závazných ukazatelů pro rok 2009

Příloha 1

v tisících Kč

Ukazatel	Rozpočet		Skutečnost
	schválený	po změnách	
A	1	2	3
Platy zaměstnanců	92 365	97 018	96 974
Ostatní osobní náklady	1 950	1 950	1 434
Příspěvek na provoz od zřizovatele	137 787	147 725	147 725
v tom – kulturní aktivity	3 610	3 610	
Odvod z odpisů do státního rozpočtu	0	0	0
Přepočtený počet zaměstnanců	380	380	365
Systémové dotace na investice financované z programu ISPROFIN	0	1 180	1 179

V roce 2009 čerpala Státní opera Praha finanční prostředky z programu ISPROFIN ve výši 1 179 tis. Kč na akci „SOP – rekonstrukce energocentra.

Vlastní výnosy organizace činily **127 163 tis. Kč**.

V průběhu roku bylo provedeno celkem 8 úprav schváleného rozpočtu na rok 2009:

- I. **úpravou** byly uvolněny finanční prostředky v rámci výdajů na kulturní aktivity ve výši **500 tis. Kč** na projekt „Připomenutí 50. výročí úmrtí Bohuslava Martinů – Výstava, hudební produkce B. Martinů na domácích a zahraničních scénách“. Finanční prostředky byly čerpány v souladu s rozpisem, a to na pořízení jevištní dekorace pro koncert.
- II. **úpravou** byl navýšen příspěvek na provoz ve výši **3 127 tis. Kč**, určený k navýšení osobních nákladů z titulu přechodu na jednotnou platovou tabulku u zaměstnanců státní sféry.
- III. **úpravou** byl navýšen příspěvek na provoz ve výši **3 036 tis. Kč**, určený rovněž k navýšení osobních nákladů.

- IV. úpravou rozpočtu** byly navýšeny neinvestiční prostředky v rámci výdajů na kulturní aktivity v celkové částce **2 150 tis. Kč** určené na následující projekty: „Balet Spící krasavice“ – 650 tis. Kč určené na pořízení divadelní výpravy a na služby spojené s pobytem zahraničních inscenátorů připravované premiéry „Smrt v Benátkách“ – 500 tis. Kč určené na doplatek honorářů „60. výročí diplomatických vztahů ČR a ČLR“ – 1 000 tis. Kč určené na náklady zabezpečení dvou divadelních večerů. Finanční prostředky byly plně vyčerpány v souladu s rozpisem dle jednotlivých druhů nákladů.
- V. úpravou rozpočtu** byly navýšeny neinvestiční prostředky v rámci výdajů na kulturní aktivity v celkové částce **200 tis. Kč** určené na projekt „Připomenutí 50. výročí úmrtí Bohuslava Martinů – Výstava, hudební produkce B. Martinů na domácích a zahraničních scénách“ s čerpáním na technické zajištění koncertu a na doplatek honorářů.
- VI. úpravou rozpisu rozpočtu** přiděleny investiční prostředky ve výši **1 180 tis. Kč** v rámci programu ISPROFIN na akci „SOP – rekonstrukce energocentra“. Investiční prostředky byly ve skutečnosti čerpány ve výši 1,178.500,- Kč. Finanční prostředky byly čerpány v souvislosti se zahájením rekonstrukce, která má být ukončena v roce 2010.
- VII. úpravou rozpočtu** byl navýše příspěvek na provoz o 165 tis. Kč určený k navýšení osobních nákladů.
- VIII. úpravou rozpočtu** byly navýšeny neinvestiční prostředky v rámci výdajů na kulturní aktivity v celkové částce **760 tis. Kč** určené na projekty: „Balet Spící krasavice“ – finanční prostředky ve výši 690 tis. Kč určené na doplatek za divadelní výpravu, honoráře za nastudování, baletní obuv do této inscenace a náklady na úpravy kostýmů „Vánoční koncert“ – finanční prostředky ve výši 70 tis. Kč určené na honoráře.
- Dále Státní opera Praha obdržela o Magistrátu hl. m. Prahy finanční příspěvek ve výši 400 tis. Kč určený na projekt „Hurá do Opery“. Jedná se projekt určený pro děti v rámci školní docházky, pro které jsou pořádána výuková představení a děti jsou při nich seznamovány nejen s operami a balety zahraničních i českých autorů, ale zároveň si rozšiřují vědomosti o provozu divadla, způsobu tvoření operních inscenací, jsou seznamovány s historií opery ad.

Příspěvek zřizovatele, Ministerstva kultury České republiky, byl 147 252 tis. Kč.

5 | 2 | Počet představení

5 | 2 | 1 | Na scéně Státní opery Praha

Na scéně Státní opery Praha se v roce 2009 uskutečnilo celkem 312 představení (včetně 46 akcí externích pořadatelů). Z toho bylo **celkem vlastních 235 představení**, což je o 26 představení méně než v roce 2008. Důvody nižšího počtu představení byly v zásadě dlouhodobější zájezd do Japonska a hostování lyrikálu Kudykam na scéně SOP.

Z celkového počtu 235 představení odehraných na domácí scéně bylo **183 operních, 6 koncertů a 46 představení baletních**. O vývoji počtu a struktury představení svědčí následující přehled za posledních pět let:

opera	balet	koncert	celkem	
2005	207	46	2	225
2006	211	49	4	264
2007	188	57	5	250
2008	195	59	7	261
2009	183	46	6	235

5 | 2 | 2 | V České republice

OPERNÍ SOUBOR

Operní soubor uskutečnil v roce 2009 v tuzemsku 3 představení.

Litomyšl (Mezinárodní operní festival Smetanova Litomyšl)

G. Puccini: MADAMA BUTTERFLY
30. 6. 2009

Litomyšl (Mezinárodní operní festival Smetanova Litomyšl)

VIVAT OPERETA!, 1. 7. 2009

Plzeň (Besední dům)

koncert operních árií a předeher
15. 11. 2009

BALETNÍ SOUBOR

Baletní soubor uskutečnil v roce 2009 v tuzemsku 2 představení.

Zlín, Městské divadlo

P. I. Čajkovskij: LABUTÍ JEZERO
9. 2. 2009 a 14. 11. 2009 (2 představení)

5 | 2 | 3 | V zahraničí

OPERNÍ SOUBOR

Operní soubor uskutečnil v roce 2009 v zahraničí celkem 22 představení.

Turecko (Aspendos)

Giacomo Puccini: TOSCA
23. 6. 2009 (1 představení)

Rakousko (Salcburk)

G. Verdi: AIDA
9. a 10. 10. 2009 (2 představení)

Japonsko (Tokio, Fuchu, Omyia, Yokosuka, Musashino, Toyama, Ina, Sasebo, Nagoya, Osaka, Kobe, Mito, Obihiro, Sapporo, Nerima)

G. Verdi: AIDA
19. 10.–15. 11. 2009 (18 představení)

Rakousko (Zwettl)

Koncert operních a operetních árií a předeher
31.10. 2009

BALETNÍ SOUBOR

Baletní soubor uskutečnil v roce 2009 v zahraničí 4 představení.

Itálie (Terst, Trento, Modena)

G. Verdi, S. Onsoff: DÁMA S KAMÉLIEMI
28. 11. – 3. 12. 2009 (4 představení)

Počet představení na scéně SOP, v České republice a v zahraničí celkem: 312

Operní soubor: 208 představení

Baletní soubor: 52 představení

Koncerty: 6

Akce externích pořadatelů: 46

5 | 3 | Návštěvnost

V roce 2009 zhlédlo představení SOP na domácí scéně v Praze **176 260 diváků**, což je o 18 901 diváků méně než v předcházejícím roce. Tento pokles je způsoben menším počtem odehraných představení. Pro zjištění celkového počtu návštěvníků představení SOP je však třeba započítat také hostování operního a baletního souboru v ČR i zahraničí. Na zahraničních turné shlédlo operní a baletní představení SOP přes **62 350 diváků**, na tuzemských zájezdech navštívilo operní představení přes **3910 diváků**.

Celková návštěvnost představení obou souborů SOP na domácí scéně, v Čechách a zahraničí bylo více než **242 520 diváků, tj. 78% návštěvnost**.

(Celkem nabízených míst: 311 965, celkem prodaných míst: 242 520)

5 | 3 | 1 | Celková průměrná návštěvnost v SOP

Celková průměrná návštěvnost na domácí scéně dosáhla 72 %. Návštěvnost opery byl 71 %, baletu 75,4 % a koncertů 82,4 %. Nejvyšší návštěvnost byla tradičně v říjnu (87,4 %) a nejnižší také tradičně v srpnu (51,3 %). Z pohledu návštěvnosti byla nejúspěšnější (kromě Netopýra) opera Carmen s návštěvností 88,7 % při 17 reprízách a Smrt v Benátkách s návštěvností 85 % při 5 reprízách.

5 | 3 | 2 | Struktura návštěvníků v SOP

V zásadě lze opakovat závěry roku 2008, kdy se v průběhu 4. čtvrtletí začaly projevovat dopady celosvětové ekonomické krize. Opět jsme zaznamenali zvýšený zájem domácích diváků o představení SOP a pokles kupní síly návštěvníků ze zahraničí. Hlavní důvod této tendence lze spatřovat ve skutečnosti, že podstatnou část návštěvníků Prahy tvoří méně movití turisté (ze Slovenska, Polska, Ukrajiny a Ruska). Tato změna v klientele má dopad nejen na dražší hotely a restaurace, ale bohužel i na návštěvnost SOP.

Návrat domácího publika je také výsledkem skladby dramaturgického a repertoárového plánu, prezentace SOP a cenové politiky včetně předplatného. Vždyť cca třetina kapacity divadla má na běžná představení vyšší vstupného od 100 do 400 Kč, což je jistě přijatelná cena ve vztahu ke kvalitě těchto míst. Navíc SOP nepřistoupila ke zvýšení cen vstupného a drží vstupné v posledních letech v zásadě na stejné úrovni.

5 | 3 | 3 | Nejhranější tituly v SOP

LABUTÍ JEZERO	22x
LA TRAVIATA	19x
CARMEN	17x
BOHÉMA	15x
TOSCA	14x

5 | 3 | 4 | Nejvyšší průměrná návštěvnost v SOP

NETOPÝR	100 %	(při 2 reprízách)
CARMEN	88,7 %	(při 17 reprízách)
SMRT V BENÁTKÁCH	85 %	(při 5 reprízách)

5 | 4 | Tržby**5 | 4 | 1 | Celkové tržby za představení na scéně v SOP**

Celková tržba za vstupné na domácí scéně představuje částku **73 408 909,- Kč**, což je o 10 812 399,- Kč méně než v roce 2008. Nižší celkové tržby na domácí scéně jsou pochopitelně ovlivněny nižším počtem odehraných představení v Praze. Nižší tržby byly částečně kompenzovány příjmy ze zahraničních zájezdů a z pronájmů. Z hlediska obchodního byl neúspěšnějším měsícem mimořádně prosinec, kdy celková tržba dosáhla výše 11 475 953,- Kč při 28 představeních.

5 | 4 | 2 | Průměrné tržby za představení v SOP

Průměrná tržba na jedno představení odehrané v Praze je **312 378,- Kč**, což je o 10 309,- Kč méně než v roce 2008. Vzhledem k tomu, že se jednalo o období probíhající celosvětové ekonomické krize a s tím spojeným podstatným poklesem „západních“ zahraničních turistů v Praze, je nutno tento výsledek považovat za velmi dobrý. Celková průměrná tržba je částečně zkreslena skladbou představení (průměrná tržba operního představení je 333 283,- Kč, koncertů 82 420,- Kč a za baletní představení 259 207,- Kč). Je třeba konstatovat, že došlo k částečnému zvýšení průměrné tržby baletních představení (+ 16 000,- Kč), u opery byl naopak zaznamenán pokles (- 21 000,- Kč).

5 | 4 | 3 | Nejvyšší průměrná tržba za představení v SOP

Nejvyšší průměrná tržba na jedno představení byla netradičně v prosinci (409 855,- Kč), nejnižší také netradičně v říjnu (241 192,- Kč) v období hostování lyrikálu Kudykam a japonského zájezdu.

NETOPÝR	844 150,- Kč
CARMEN	420 730,- Kč
AIDA	414 342,- Kč
KOUZELNÁ FLÉTNÁ	407 994,- Kč
LA TRAVIATA	396 619,- Kč

5 | 4 | 4 | Nejvyšší celkové tržby jednotlivých titulů v SOP

LA TRAVIATA	7 535 766,- Kč (19 představení)
LABUTÍ JEZERO	7 211 717,- Kč (22 představení)
CARMEN	7 152 407,- Kč (17 představení)
AIDA	5 386 445,- Kč (13 představení)
TOSCA	5 225 262,- Kč (14 představení)

5 | 4 | 5 | Celková průměrná cena vstupenky

Celková průměrná cena vstupenky v Praze byla **416,- Kč**. Průměrná cena vstupenky na operní představení byla 452,- Kč, na balet 330,- Kč a na koncert 96,- Kč.

Státní opera Praha 1. 1. 2009 – 31. 12. 2009 – celkem

Příloha 2

Řazeno podle představení abecedně

Představení	Tržba SO v Kč	Počet prod. míst	Průměrná tržba v Kč	Počet nabídk. míst	Počet repríz	% návštěv
Aida	5 386 445,-	9 500	414 342	13 533	13	70,2%
Balet – dětské představení	80 439,-	848	80 439	1 041	1	81,5%
Bludný Holanďan	325 201,-	1 041	325 201	1 041	1	100,0%
Carmen	7 152 407,-	15 702	420 730	17 697	17	88,7%
Così fan tutte	601 084,-	1 504	200 361	3 123	3	48,2%
Čínský kulturní festival	120 736,-	2 082	60 368	2 082	2	100,0%
Dáma s kaméliemi	154 379,-	906	154 379	1 041	1	87,0%
Fantom Opery	1 855 521,-	6 295	206 169	9 369	9	67,2%
Koncert Martinů	201 351,-	1 520	100 676	2 082	2	73,0%
Kouzelná flétna	3 671 946,-	7 740	407 994	9 369	9	82,6%
Bohéma (Puccini)	5 098 837,-	12 452	339 922	15 615	15	79,7%
La traviata	7 535 766,-	13 966	396 619	19 779	19	70,6%
Labutí jezero	7 211 717,-	17 941	327 805	22 902	22	78,3%
Lazebník sevillský	2 584 236,-	5 638	258 424	10 410	10	54,2%
Lucia di Lammermoor	110 050,-	413	110 050	1 041	1	39,7%
Má vlast	297 147,-	919	297 147	1 041	1	88,3%
Madama Butterfly	3 997 982,-	7 153	363 453	11 451	11	62,5%
Nabucco	4 839 162,-	10 769	372 243	13 533	13	79,6%
Netopýr	1 688 300,-	2 082	844 150	2 082	2	100,0%
Otello	2 260 876,-	7 838	205 534	11 451	11	68,4%
Popelka	2 126 786,-	8 035	212 679	10 410	10	77,2%
Requiem, japonské písně	76 819,-	602	76 819	1 041	1	57,8%
Rigoletto	2 788 637,-	5 444	278 864	10 410	10	52,3%
Rusalka	3 379 795,-	9 190	281 650	12 492	12	73,6%
Smrt v Benátkách	1 067 343,-	4 423	213 469	5 205	5	85,0%
Time of Pain	197 531,-	1 143	98 766	2 082	2	54,9%
Tosca	5 225 262,-	9 079	373 233	14 574	14	62,3%
Turandot	1 660 612,-	3 827	332 122	5 205	5	73,5%
Vánoční koncert	95 614,-	942	95 614	1 041	1	90,5%
Vivat opereta!	1 616 928,-	7 266	134 744	12 492	12	58,2%
Celkem	73 408 909,-	176 260	312 378,-	244 635	235	72,1%

Státní opera Praha 1. 1. 2009 – 31. 12. 2009 – celkem

Řazeno podle typu inscenace

Představení	Tržba SO v Kč	Počet prod. míst	Průměrná tržba v Kč	Počet nabídk. míst	Počet repríz	% návštěv
Opery	60 990 869,-	135 027	333 283	190 503	183	70,9%
Balety	11 923 520,-	36 087	259 207	47 886	46	75,4%
Koncerty	494 520,-	5 146	82 420	6 246	6	82,4%
Celkem	73 408 909,-	176 260	312 378,-	244 635	235	72,1%

6 | Výsledky kontrol a poskytování informací

6 | 1 | Výsledky kontrol

■ V období od 20. 10. 2008 do 16. 1. 2009 byla Nejvyšším kontrolním úřadem provedena kontrola hospodaření s majetkem státu a s prostředky státního rozpočtu poskytnutými z kapitoly Ministerstva kultury. Ze závěrů kontroly nevyplývalo žádné nehospodárné ani neoprávněné použití finančních prostředků. Jednalo se pouze o jednotlivá metodická pochybení, která nejsou závažného charakteru. Příkazem ředitele č. 3/2009 – Nápravná opatření na kontrolní protokol z NKÚ – byla na tyto nedostatky upozorněna jednotlivá odborná pracoviště, která následně přijala nápravná opatření.

■ Od 1. 10. 2009 do 30. 11. 2009 byla provedena kontrola hospodaření odborem kontroly MKČR za období roku 2008 do konce 1. pololetí 2009. Kontrolní protokol dosud SOP neobdržela.

6 | 2 | Poskytování informací

Poskytování informací podle Zákona o svobodném přístupu k informacím.

V roce 2009 nezaznamenala Státní opera Praha žádnou stížnost. Pokud se týká žádostí o poskytnutí informace, bylo jich celkem 350 a jsou evidovány v obchodním oddělení organizace. Z uvedeného počtu se 200 dotazů týkalo především obsazení jednotlivých představení, možností prohlídky historické budovy SOP a vhodného oblečení na představení SOP. V menší míře pak dotazy směřovaly k možnostem objednání a způsobu platby vstupenek. Další skupinu dotazů v počtu 150 představovaly problémy s rezervací vstupenek, které byly řešeny spolu s prodejcem vstupenek – firmou BTI.

Státní opera Praha ukončila rok 2009 se ziskem ve výši **1,799.702,- Kč**. Tím se vyrovnala ztráta z roku 2008. Přestože se od počátku roku musela organizace vyrovnávat s napjatou finanční situací, dosáhla zisku především díky ekonomicky úspěšným zahraničním zájezdům, které se realizovaly ve 4. čtvrtletí. V tomto smyslu klíčový byl měsíční zájezd do Japonska. Vedle tržeb ze zahraničních představení byly významné i tržby tuzemské, a to jak na domácí scéně, tak i z tuzemských zájezdů. Naproti tomu výnosy z reklamy, pronájmů a ze sponzoringu mají i přes veškeré aktivity klesající tendenci.

■ **Ekonomická soběstačnost Státní opery Praha dosáhla v roce 2009 výše 46%**, což je sice na jedné straně vysoce oceňováno, ale na straně druhé svědčí o zcela nepostačující výši příspěvku na provoz tak významného operního domu, jakým Státní opera Praha bezesporu je.

■ Navzdory ekonomické krizi byly tuzemské tržby za představení na domácí scéně na srovnatelné úrovni s předchozími roky. Pro informaci přehled představení a tržeb za pět uplynulých let:

	Počet představení na domácí scéně	celkové tržby	průměrná tržba z jednoho představení
2005	255	86 013 190 Kč	337 307 Kč
2006	264	86 428 695 Kč	327 381 Kč
2007	250	83 395 917 Kč	333 583 Kč
2008	261	84 221 308 Kč	322 687 Kč
2009	235	73 408 909 Kč	312 378 Kč

■ Pokles tržeb Státní opery Praha na domácí scéně souvisí s nižším počtem představení, odehraných v Praze. Tato skutečnost je kompenzována příjmy ze zahraničních zájezdů, z pronájmů (Kudykam, Balet Gala, koncerty významných umělců, Zlatý slavík ad.) a úsporou nákladů v souvislosti s nižším počtem představení. Průměrná cena vstupenky zůstala v zásadě na stejné úrovni, návštěvnost dokonce nepatrně vzrostla.

■ Pro srovnání uvedme ještě informaci o počtu představení, návštěvnosti a soběstačnosti v uplynulých pěti letech:

	2005	2006	2007	2008	2009
Počet představení (i na cizích scénách)	328	306	287	267	312
Počet návštěvníků (na domácí scéně)	198 807	201 185	194 856	195 161	176 260
Průměrná návštěvnost	73, 5%	71, 8%	74, 1%	71, 8%	72%
% soběstačnosti	47%	41%	48%	45%	46%

■ Uměleckým vrcholem roku 2009 se stala inscenace opery Smrt v Benátkách Benjamina Brittena (česká premiéra 26. 2. 2009), jejíž koprodukcí se čtyřmi zahraničními subjekty připravovala SOP od roku 2006. Kromě vysoce příznivého ohlasu u diváků i mimořádně jednotného nadšeného hodnocení ve všech odborných recenzích získala inscenace řadu prestižních ocenění: dvě ceny Festivalu hudebního divadla Opera 2009 (Cenu za nejlepší inscenaci a Cenu za mimořádnou interpretaci role pro Alana Oka) a Cenu Alfréda Radoka v kategorii nejlepší scénografie roku pro Toma Schenka. Dvakrát byla na cenu rovněž nominována: v tradičních Cenách Sazky a Divadelních novin na Nejlepší inscenaci roku 2009 (s počtem pěti nominací se de facto stala nejlepší operní inscenací) a na Cenu Alfréda Radoka v kategorii za nejlepší mužský herecký výkon (Alan Oke za roli Gustava von Aschenbacha).

■ S příznivými ohlasy se setkala i obnovená premiéra Verdiho Otella a koncert k počtě Bohuslava Martinů. O ten dokonce projevil zájem Česká televize, v jejíž programové skladbě je vážná hudba rok od roku stále méně zastoupena; ČT pořídila záznam koncertu 2. 10. 2009, který odvysílala v březnu 2010. Baletní soubor se na premiérách roku 2009 podílel zatím prvním společným titulem obou souborů, jímž se stal večer ze slavných operet s názvem Vivat opereta!, který zaznamenal zcela nevšední úspěch při hostování na Mezinárodním operním festivalu Smetanova Litomyšl 2009. Z repertoárové nabídky baletu si konstantně nejvyšší divácký zájem udržuje Čajkovského Labutí jezero, které i v roce 2009 ozdobily velké zahraniční hvězdy, slavná primabalerina Anglického národního baletu Daria Klimentová a sólisté Deutsche Oper am Rhein v Düsseldorfu Andrea Kramešová a Filip Veverka.

■ Z hostujících souborů a umělců je třeba vyzdvihnout unikátní přehlídku světového baletního umění s názvem Prague Ballet Gala, která se v roce 2009 konala v SOP již počtvrté, a vůbec první vystoupení v České republice slavné americké mezzosopranistky Denyce Graves.

■ Mezinárodní prestiž Státní opery Praha pomáhají upevňovat zahraniční turné. Pro operní soubor je nejčastější destinací Japonsko, kam se v roce 2009 vydal již podeváté, prestižní jsou rovněž vystoupení v Salcburku (každoročně od roku 2005), kde se operní soubor představil v roce 2009 popáté, mimořádnou poctou bylo i pozvání na slavný operní a baletní festival v antickém amfiteátru s kapacitou 3000 míst v tureckém Aspendos. Velmi úspěšné bylo rovněž turné baletního souboru SOP v Itálii na přelomu listopadu a prosince 2009. Všechna zahraniční, ale i domácí hostování (pravidelně Mezinárodní operní festival Smetanova Litomyšl) obou souborů znamenala pro SOP umělecké úspěchy a zároveň pomohla zvyšovat ekonomickou soběstačnost SOP.

■ Velmi příznivě vyznívají programy SOP zaměřené na získávání budoucích návštěvníků opery a baletu z řad dnes nejmladší generace. Nejvýznamnějším se stal projekt s názvem Hurá do Opery!, který si za celé dva roky získal takovou oblibu, že zájem o jeho návštěvu v roce 2009 převýšil několikanásobně provozně-technické možnosti SOP. Kromě obširných informací na webových stránkách Státní opery Praha jsou školy s tímto projektem seznamovány individuálně prostřednictvím atraktivních a dětem srozumitelných materiálů. Obdobné výsledky přinesla i výrazně zvýšená mediální kampaň v základních a středních školách, kterým je poskytována možnost navštívit vybraná operní a baletní představení SOP za zvýhodněných cenových podmínek. Kromě cíleně zaměřených abonentních cyklů pro rodiny a děti s výraznou finanční slevou jsou dalšími cestami k získávání dětských diváků dvě baletní školy pro děti (Baletní škola Olgy Kyndlové při SOP a Baletní příprava Grishko), a také dlouhodobá spolupráce s Kühnovým dětským sborem a sborem Pueri gaudentes.

■ V roce 2009 odehrála Státní opera Praha na domácí scéně 235 operních a baletních představení a koncertů, během hostování v České republice a zahraničí pak 31 představení, celkem 266 představení. Návštěvnost na domácí scéně byla 176 260 diváků, při hostování v ČR a zahraničí pak více než 66 260 diváků, celkem tedy představení Státní opery Praha zhlédlo více než 242 520 diváků. Vyjádřeno v procentech: návštěvnost na domácí scéně činila 72%, celková návštěvnost včetně mimopražských hostování 78%. Počet předplatitelů přesáhl 8000.

■ To, že za uplynulých 18 let Státní opera Praha výrazně přispěla k vytvoření image Prahy jako kulturního města a je jeho neodmyslitelnou součástí, konstatovala opakovaně v uplynulých letech i odborná kritika u příležitosti hodnocení různých premiérových titulů. Dejme tedy na závěr slovo jedné z recenzí na Brittenovu Smrt v Benátkách: „Státní opera Praha zde navázala na dlouhou řadu inscenací, které se zapsaly do naší novodobé operní historie. Znovu dokázala, že dva samostatné operní domy v metropoli mají ve středoevropské kulturní tradici svůj smysl i oprávnění.“ (Helena Havlíková, Lidové noviny 3. 3. 2009).

Mgr. Jaroslav Vocelka

ŘEDITEL STÁTNÍ OPERY PRAHA